

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

ADVIES AANVRAAG OMGEVINGSVERGUNNING ONDERDEEL MILIEU

Aan : H. van Riet, VTH de Kempen
van : H. Verhoeven, Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
datum : 6 september 2019

OLO nr. : 4263990
onderwerp : Advies aanvraag omgevingsvergunning aspect milieu voor Windpark Agro-Wind Reusel B.V. in Reusel

Inleiding

U heeft de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant verzocht om een advies betreffende de aanvraag voor het oprichten van het windpark Agro-Wind Reusel BV. De locaties van de windturbines is vermeld in paragraaf 2.2 van bijlage 1 'toelichting op de aanvraag omgevingsvergunning Windpark Agro Wind Reusel', gedateerd 8 maart 2019, projectnummer 717045.

Naar aanleiding van uw verzoek is een concept opgesteld van de ontwerpbesluiting voor de omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Deze treft u hierbij aan in de bijlage. Tevens wordt u geadviseerd om de onderstaande tekstvoorstellen te verwerken in uw besluit op de aanvraag.

Naast bedoelde onderstaande tekstvoorstellen dient in het besluit tevens te worden ingegaan op de procedurele aspecten met betrekking tot onder andere de gegevens van de aanvrager, projectbeschrijving, ontvankelijkheid, bevoegd gezag, eventuele samenhang met andere wetgeving en dergelijke. Zoals afgestemd met uw gemeente wordt er in dit advies vanuit gegaan dat deze onderdelen van het besluit zijn opgenomen in het format van uw gemeente.

Tekstvoorstel voor document voorbereidingsprocedure

Besluit voor het aspect milieu:

Burgemeester en wethouders van Reusel-De Mierden zijn voornemens te besluiten, gelet op de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wet milieubeheer en de Algemene wet bestuursrecht, en gezien de overwegingen in deze vergunning:

- aan Windpark Agro-Wind Reusel B.V. de aangevraagde omgevingsvergunning milieu (artikel 2.1, lid 1 onder e, Wabo) te verlenen voor 11 windturbines gelegen op de locaties zoals aangegeven in bijlage 2A 'Overzichttekening Windpark Reusel' die deel uitmaakt van de vergunning;
- aan de vergunning voorschriften te verbinden die zijn opgenomen in de bij dit besluit behorende en als zodanig gewaarmerkte bijlage;
- de in bijlage 1 vermelde stukken en bijlagen deel uitmaken van de vergunning.

Procedurele aspecten bij de aanvraag voor het aspect milieu

Voor het onderdeel milieu betreft deze aanvraag een oprichtingsvergunning, volgens artikel 2.1, lid 1 onder e van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), in verband met het oprichten van een inrichting. De gevraagde vergunning heeft betrekking op het oprichten van een windpark.

Omschrijving van de aanvraag voor het aspect milieu

Bij de beoordeling van het aspect milieu zijn de volgende documenten van de aanvraag betrokken:

- Aanvraagformulier d.d. 8 maart 2019, OLO nummer 4263990;
- Bijlage 1 'Toelichting op de aanvraag omgevingsvergunning Windpark Agro Wind Reusel', projectnummer 717046, gedateerd 8 maart 2019;
- Bijlage 2A 'Windpark Reusel Overzichttekening', projectnummer P7010.906, laatst gewijzigd 26 februari 2019;
- Bijlage 2B 'Positietekeningen turbines', projectnummer 7010905, laatst gewijzigd 4 maart 2019;
- Bijlage 2C 'Aanzichten en fundatie Windpark Reusel', projectnummer 7010.257, laatst gewijzigd 26 februari 2019;
- Bijlage 3 Machtigingsformulier;
- Bijlage 4 Uittreksel Kamer van Koophandel;
- Bijlage 6 Akoestisch onderzoek en onderzoek slagschaduw vergunning Windpark Agro-Wind Reusel, projectnummer 717045, gedateerd 5 maart 2019;
- Reactie advies op vergunningaanvraag windpark Agro Wind, 11 juli 2019, projectnummer 717045 door Pondera Consult.
- Bijlage 7 Milieueffectrapport Windpark Agro-Wind Reusel, projectnummer 717045 gedateerd 4 maart 2019.

Bijlage 1 documenten welke onderdeel uitmaken van het besluit op het aspect milieu

Bijlage 2 Voorschriften

Bijlage 3 Overwegingen aspect milieu

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Bijlage 1 documenten welke onderdeel uitmaken van het besluit op het aspect milieu

- Aanvraagformulier d.d. 8 maart 2019, OLO nummer 4263990;
- Bijlage 1 'Toelichting op de aanvraag omgevingsvergunning Windpark Agro Wind Reusel', projectnummer 717046, gedateerd 8 maart 2019;
- Bijlage 2A 'Windpark Reusel Overzichttekening', projectnummer P7010.906, laatst gewijzigd 26 februari 2019;
- Bijlage 2B 'Positietekeningen turbines', projectnummer 7010905, laatst gewijzigd 4 maart 2019;
- Bijlage 2C 'Aanzichten en fundatie Windpark Reusel', projectnummer 7010.257, laatst gewijzigd 26 februari 2019;
- Bijlage 3 Machtigingsformulier;
- Bijlage 4 Uittreksel Kamer van Koophandel;
- Bijlage 6 Akoestisch onderzoek en onderzoek slagschaduw vergunning Windpark Agro-Wind Reusel, projectnummer 717045, gedateerd 5 maart 2019;
- Reactie advies op vergunningaanvraag windpark Agro Wind, 11 juli 2019, projectnummer 717045 door Pondera Consult.
- Bijlage 7 Milieueffectrapport Windpark Agro-Wind Reusel, projectnummer 717045 gedateerd 4 maart 2019.

Bijlage 2: Voorschriften aspect milieu

1. Algemeen

- 1.1.1. De windturbines en het gebied binnen inrichtingsgrens, zoals aangegeven op de tekening 'Windpark Reusel, Overzicht tekening', nummer 3.113.060 gedateerd 26 februari 2019, moet schoon worden gehouden en in goede staat van onderhoud verkeren.
- 1.1.2. Incidenten dienen voor iedere windturbine te worden geregistreerd en in een logboek binnen de windturbine te worden bewaard. Onder incidenten wordt verstaan mastbreuk, het afbreken van een turbineblad of de gondel, afbreken of losraken van turbineonderdelen en naar beneden vallen van (kleine) turbine-onderdelen en het niet in werking treden van een beveiliging.
- 1.1.3. Van het structureel buiten werking stellen van (delen van) windturbines en/of beëindigen van het windpark moet het bevoegd gezag binnen 30 dagen na beëindiging van de installaties of activiteit, op de hoogte worden gesteld. Installaties of delen van installaties die structureel buiten werking zijn gesteld en nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben, moeten in overleg met het bevoegd gezag worden verwijderd tenzij de (delen van de) installaties in een zodanige staat van onderhoud worden gehouden dat de nadelige gevolgen niet kunnen optreden.
- 1.1.4. De windturbines moeten altijd goed bereikbaar zijn voor alle voertuigen welk in geval van calamiteiten toegang tot de inrichting/installatie moeten hebben.
- 1.1.5. Uiterlijk 3 maanden voor de start van de bouw van de windturbines moet aan het bevoegd gezag meegedeeld worden welk type windturbines gerealiseerd wordt. Hierbij dient een rapport te worden overlegd waarin de geluidbelasting op de gevel van gevoelige gebouwen en waarin de slagschaduweffecten worden weergegeven. In het rapport moet rekening gehouden worden met cumulatieve effecten van het nabijgelegen windpark en uit het rapport moet blijken dat aan het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer wordt voldaan.
- 1.1.6. De ashoogte van het type te realiseren windturbine mag ten hoogste 166 meter bedragen, een rotordiameter van ten hoogste 160 meter hebben en niet meer geluid veroorzaken dan een windturbine van het type Vestas V150-4.2 MW.
- 1.1.7. Windturbines van het type Vestas V150-4.2 MW moeten zijn voorzien van 'serrated edges'.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

- 1.1.8. De woningen op onderstaande adressen worden beschouwd als bedrijfswoning en er vindt hier geen toetsing plaats aan geluidsnormen:
- Postelsedijk 10 Reusel;
 - Postelsedijk 11 Reusel;
 - Postelsedijk 11a Reusel;
 - Postelsedijk 11b Reusel;
 - Postelsedijk 13 Reusel;
 - Postelsedijk 13a Reusel;
 - Postelsedijk 15 Reusel;
 - Postelsedijk 17 Reusel.
- Overige woningen, ook op Belgisch grondgebied, gelden als woningen van derden waar toetsing van de regels wel dient plaats te vinden.
- 1.1.9. Het toerental van de turbine mag niet hoger worden dan 20 omwentelingen per minuut (rpm).
- 1.1.10. Er dient jaarlijks een geactualiseerd rapport ingediend te worden bij burgemeester en wethouders waarin een stilstandskalender is opgenomen en waaruit blijkt dat aan de eisen voor slagschaduw voldaan wordt ter plaatse van woningen van derden. Dit rapport dient uit te gaan van de actuele meerjarevoorspelling voor zonneschijn en windrichting voor deze locatie. Berekeningen moeten uitgevoerd worden conform de eisen in het geldende Activiteitenbesluit milieubeheer.
- 1.1.11. De vergunninghouder moet personen die tijdelijk werkzaamheden uitvoeren aan de windturbines instrueren over de voor hen van toepassing zijnde voorschriften van deze vergunning en de van toepassing zijnde veiligheidsmaatregelen. Er moet steeds voldoende, kundig personeel bereikbaar en beschikbaar zijn om in geval van calamiteiten te kunnen ingrijpen.
- 1.1.12. De vergunninghouder moet direct nadat de vergunning in werking is getreden schriftelijk naam en telefoonnummer opgeven aan het bevoegd gezag van degene (en van diens plaatsvervanger) met wie in spoedeisende gevallen, ook buiten normale werktijden, contact kan worden opgenomen. Als deze gegevens wijzigen moet dit vooraf onder vermelding van de wijzigingsdatum schriftelijk worden gemeld aan het bevoegd gezag.
- 1.1.13. Het afvoeren van afvalstoffen geschiedt op ordelijke en nette wijze.

Bijlage 3 Overwegingen aspect milieu

Vergunningsituatie

De aanvraag betreft een inrichting die behoort tot onder andere de categorie 20.1.a onder 1 'inrichtingen voor het omzetten van windenergie in mechanische, elektrische of thermische energie' van bijlage I onderdeel C van het Besluit omgevingsrecht (Bor).

Inrichtingen voor windturbines worden daarbij echter niet genoemd als vergunningplichtig. Door de aanvrager is gekozen voor het doorlopen van een m.e.r.-procedure en het opstellen van een projectMER. Op grond van het Bor, bijlage I, onderdeel B, eerste lid onder b, geldt vergunningplicht voor deze inrichting omdat artikel 7.18 van de Wet milieubeheer van toepassing is. Dit artikel is van toepassing omdat een projectMER is opgesteld.

Aangezien nog geen definitieve keuze is gemaakt voor een type windturbine is de vergunningaanvraag gebaseerd op een range van mogelijke windturbines. Per milieu-aspect is de worstcase situatie van de range windturbines inzichtelijk gemaakt.

Op basis van art. 9e Elektriciteitswet beschikt de provincie over de bevoegdheid voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor de realisatie van een windpark van meer dan 5 MW en niet meer dan 100 MW. In het geval toepassing wordt gegeven aan deze bevoegdheid zijn Gedeputeerde Staten tevens bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning voor de realisatie van een windpark van meer dan 5 MW en niet meer dan 100 MW. De gemeente Reusel-de Mierden heeft de provincie verzocht de bevoegdheid bij de gemeente neer te leggen. Op 9 januari 2018 hebben Gedeputeerde Staten besloten dat artikel 9f, eerste en tweede lid, Elektriciteitswet 1998, niet van toepassing is op het windpark Agro-Wind Reusel B.V. binnen de gemeente Reusel-de Mierden. Hierdoor ligt de bevoegdheid voor het afgeven van een omgevingsvergunning voor het windpark bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Reusel-de Mierden.

OMSCHRIJVING VAN DE AANVRAAG

- Aanvraagformulier d.d. 8 maart 2019, OLO nummer 4263990;
- Bijlage 1 'Toelichting op de aanvraag omgevingsvergunning Windpark Agro Wind Reusel', projectnummer 717046, gedateerd 8 maart 2019;
- Bijlage 2A 'Windpark Reusel Overzichttekening', projectnummer P7010.906, laatst gewijzigd 26 februari 2019;
- Bijlage 2B 'Positietekeningen turbines', projectnummer 7010905, laatst gewijzigd 4 maart 2019;
- Bijlage 2C 'Aanzichten en fundatie Windpark Reusel', projectnummer 7010.257, laatst gewijzigd 26 februari 2019;
- Bijlage 3 Machtigingsformulier;
- Bijlage 4 Uittreksel Kamer van Koophandel;
- Bijlage 6 Akoestisch onderzoek en onderzoek slagschaduw vergunning Windpark Agro-Wind Reusel, projectnummer 717045, gedateerd 5 maart 2019;
- Reactie advies op vergunningaanvraag windpark Agro Wind, 11 juli 2019, projectnummer 717045 door Pondera Consult.
- Bijlage 7 Milieueffectrapport Windpark Agro-Wind Reusel, projectnummer 717045 gedateerd 4 maart 2019.

BEVOEGD GEZAG

Gelet op hetgeen vermeld onder 'vergunningsituatie', evenals op het bepaalde in hoofdstuk 3 van het Bor en de daarbij horende bijlage, zijn wij het bevoegde gezag om de integrale omgevingsvergunning te verlenen. Daarbij zijn wij er procedureel en inhoudelijk voor verantwoordelijk dat in ons besluit alle relevante aspecten aan de orde komen met betrekking tot de fysieke leefomgeving, zoals ruimte, milieu, natuur en aspecten met betrekking tot bouwen, monumenten en brandveiligheid. Verder dienen wij ervoor zorg te dragen dat de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften op elkaar zijn afgestemd.

ONTVANKELIJKHEID

In de Regeling omgevingsrecht (Mor) is vastgesteld welke gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning moeten worden ingediend om tot een ontvankelijke aanvraag te komen. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag samen met de latere aanvulling daarop, voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van de activiteit op de fysieke leefomgeving.

ADVIES, AANWIJZING DOOR MINISTER, VERKLARING VAN GEEN BEDENKINGEN

Verklaring van geen bedenkingen, Wet natuurbescherming

Voor de aangevraagde activiteiten is op 7 maart 2019 een aanvraag voor een vergunning op basis van de Wnb ingediend. De Wnb haakt in dit geval niet aan bij de Wabo. Het vragen van een verklaring van geen bedenkingen is daarom niet van toepassing.

SAMENHANG MET OVERIGE WET- EN REGELGEVING

ACTIVITEITENBESLUIT MILIEUBEHEER

De inrichting is op basis van artikel 1.2 van het Activiteitenbesluit milieubeheer (Activiteitenbesluit) een inrichting type C. Dit betekent dat bepaalde voorschriften uit dit besluit en de bijbehorende ministeriële regeling rechtstreeks van toepassing zijn. In de vergunning zijn alleen voorschriften voor aspecten en activiteiten opgenomen die niet zijn geregeld in het Activiteitenbesluit en de bijbehorende ministeriële regeling.

De volgende algemene bepalingen uit het Activiteitenbesluit zijn van toepassing op de aangevraagde inrichting.

- Paragraaf 3.2.3 In werking hebben van een windturbine;
- Hoofdstuk 1, afdelingen 2.1, 2.2, 2.4 en 2.10 van hoofdstuk 2 en hoofdstuk 6 (overgangsbepalingen), voor zover dit betrekking heeft op de activiteiten of deelactiviteiten van de inrichting, zoals voornoemd opgenomen en afdeling 2.3 met betrekking tot de gehele inrichting.

De aanvraag voor een omgevingsvergunning is voor deze activiteiten aangemerkt als de melding op grond van het Activiteitenbesluit. Bij de inhoudelijke overwegingen, onderdeel milieu, is nader ingegaan op de concrete inhoud van de paragrafen uit het Activiteitenbesluit die van toepassing zijn.

Door de rechtstreekse werking van het Activiteitenbesluit kunnen uitsluitend aanvullende maatwerkvoorschriften worden vastgesteld ten aanzien van deze activiteiten. Er worden in dit geval aanvullende maatwerkvoorschriften vastgesteld voor genoemde activiteiten. Het betreft de voorschriften 1.1.5 tot en met 1.1.8.

COÖRDINATIE MET DE WATERWET

Voor de gevraagde oprichting is op 11 maart 2019 een aanvraag op grond van Waterwet aangevraagd bij Waterschap de Dommel.

BESLUIT MILIEUEFFECTRAPPORTAGE

De voorgenomen activiteit valt onder categorie D 22.2 van het Besluit milieueffectrapportage. Voor de oprichting van het windpark is een MER opgesteld op grond van artikel 7.2, lid 1, onder b en lid 2, van de wet milieubeheer. Het MER is onder andere opgesteld ten behoeve van deze vergunningaanvraag. Het MER is als bijlage bij deze aanvraag gevoegd.

Conclusie

Wij zijn van mening dat het MER voldoende gegevens bevat ten aanzien van de keuze voor het inrichtingsalternatief, de gevolgen voor de omgeving en de gevolgen voor het milieu. Uit het MER en de daarbij behorende onderzoeken blijkt dat de aangevraagde oprichting en het in werking hebben van de

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

inrichting geen significant negatieve gevolgen heeft op de omgeving. De omgevingsvergunning kan worden verleend.

RICHTLIJN INDUSTRIELE EMISSIES (RIE)

De vergunningaanvraag heeft betrekking op de realisatie van een windpark. Deze activiteit is niet genoemd in bijlage I van de RIE. Een beoordeling op grond van de RIE is voor deze inrichting niet van toepassing.

Beoordeling

INLEIDING

De aanvraag heeft betrekking op een aanvraag voor een oprichtingsvergunning, volgens artikel 2.1, lid 1 onder e van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), in verband met het oprichten van een windpark.

Windpark Agro-Wind Reusel B.V. is een windpark bestaande uit 11 nieuw te realiseren windturbines. De aanvraag betreft de realisatie van windturbines passende binnen een gegeven bandbreedte. De aanvraag is gebaseerd op het voorkeursalternatief (VKA) zoals is omschreven in het Milieueffectrapport Windpark Agro-Wind Reusel, kenmerk 717045 van 4 maart 2019. Er wordt daartoe in de aanvraag een bandbreedte de maximale en de minimale turbineafmetingen voor wat betreft de ashoogte, mastvoet, rotordiameter en tiphoogte.

Een selectie van het definitief te realiseren windturbintype vindt later plaats op basis van vergunde bandbreedte. Voor de minimale en maximale ashoogte is een bandbreedte van 130 meter tot 166 meter aangehouden, voor de minimale en maximale rotordiameter een bandbreedte van 140 meter tot 160 meter en voor de tiphoogte van de windturbine een maximum van 246 meter.

De aanvraag is beoordeeld aan de hand van het toetsingskader zoals neergelegd in artikel 2.14 van de Wabo en hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm). Getoetst is aan de eis om de voor de inrichting in aanmerking komende Beste Beschikbare Technieken (BBT) toe te passen (artikel 2.14 lid 6 van de Wabo in samenhang met artikel 5.4 van het Bor). Hierbij is rekening gehouden met de in bijlage 1 van de Regeling omgevingsrecht aangewezen BBT-documenten.

In de onderstaande hoofdstukken lichten wij dit nader toe, waarbij wij ons beperken tot die onderdelen van het toetsingskader die ook daadwerkelijk op onze beslissing van invloed (kunnen) zijn.

EXTERNE VEILIGHEID

Algemeen

Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het beheersen van risico's bij industriële activiteiten, het transport van gevaarlijke stoffen over weg, water, spoor, (ondergrondse) transportleidingen en vliegvelden. Het doel van externe veiligheid is het realiseren van een veilige woon- en leefomgeving. Het betreft risico's die voortkomen uit bovengenoemde activiteiten, voor zover deze stoffen als gevolg van een voorval vrij kunnen komen.

De nadruk van het veiligheidsbeleid ligt op een kwalitatieve benadering en heeft tot doel om het risico van (grote) ongevallen met gevaarlijke stoffen zo klein mogelijk te maken. Enerzijds door de kans dat dergelijke ongevallen plaatsvinden door preventie te verkleinen, anderzijds door de gevolgen van een ongeval door repressie te verkleinen.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

In het MER (Bijlage 7) wordt in hoofdstuk 12 het onderwerp externe veiligheid beschreven in relatie tot de te realiseren windturbines. De beoordeling van de te realiseren opstelling van Windpark Agro-Wind Reusel, dat gelijk is aan het voorkeursalternatief, is beschreven in paragraaf 17.3.7 van het MER.

Activiteitenbesluit en Activiteitenregeling

In het Activiteitenbesluit zijn onder andere eisen voor beveiligingen, onderhoud- en reparaties opgenomen. In de Activiteitenregeling zijn veiligheidseisen opgenomen en de verplichting voor certificering van een windturbine. In het Activiteitenbesluit is er voor windturbines, voor het onderwerp externe veiligheid, geen mogelijkheid voor het stellen van maatwerkvoorschriften opgenomen.

Plaatsgebonden risico kwetsbaar object

Het plaatsgebonden risico voor een windturbine wordt bepaald aan de hand van risicomodellering uit het Handboek Risicozonering Windturbines (versie 3.1, 2014). Het Activiteitenbesluit gaat ook uit van deze risicobenadering maar heeft de systematiek niet dwingend voorgeschreven.

In artikel 3.15a, lid 1 van het Activiteitenbesluit is geregeld dat het plaatsgebonden risico voor een buiten de inrichting gelegen kwetsbaar object, veroorzaakt door een windturbine of een combinatie van windturbines, niet hoger mag zijn dan 10^{-6} per jaar.

Plaatsgebonden risico beperkt kwetsbaar object

In artikel 3.15a, lid 2 is bepaald dat het plaatsgebonden risico voor een buiten de inrichting gelegen beperkt kwetsbaar object, veroorzaakt door een windturbine of een combinatie van windturbines, niet hoger mag zijn dan 10^{-5} per jaar.

Er bevinden zich geen woningen, woningen in de sfeer van de inrichting of andere kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten binnen de plaatsgebonden risicocontour (PR) 10^{-6} en dus ook niet binnen de kleinere risicocontour (PR) 10^{-5} voor beperkt kwetsbare objecten.

Groepsrisico

Voor een windturbine of een combinatie van windturbines zijn in het Activiteitenbesluit geen toetsingswaarden voor het groepsrisico opgenomen. In de praktijk blijkt dat een windturbine of een combinatie van windturbines zelden of nooit tot een groepsrisico leiden. Dit komt doordat veel windturbines geen ongevalsscenario's kennen of denkbaar zijn waarbij 10 of meer personen tegelijkertijd, ten gevolge van een calamiteit met een windturbine, om het leven kunnen komen.

Externe veiligheid windturbines

Handboek Risicozonering Windturbines

Windturbines moeten aan strenge veiligheidseisen voldoen. Mogelijke risico's rond een windturbine zijn mastbreuk en het afbreken van een gondel of een blad. Het Handboek Risicozonering Windturbines 3.1, 2014 kan worden gezien als een praktijkrichtlijn voor het uitvoeren van een risicoanalyse voor windturbines. In dit handboek staan aan te houden afstanden tussen windturbines en objecten zoals woningen, industrie, leidingen en wegen. In het kader van externe veiligheid is het Handboek gebruikt bij de beoordeling van het Windpark Agro-Wind Reusel B.V..

Het toe te passen criterium voor het beoordelen van de resultaten van een risicoanalyse is afhankelijk van het object in de nabijheid van de windturbine(s) en de aanwezigheid van personen of infrastructuur. Daarnaast is de aanwezigheid van een risicobron in de directe omgeving, zoals een opslag met gevaarlijke stoffen eveneens van belang bij het vaststellen van de risicocriteria.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Het Handboek onderscheidt vier mogelijke situaties.

Twee situaties waarbij sprake is van directe risico's en twee waarbij sprake is van indirecte risico's, ook wel het domino-effect genoemd.

1. Windturbine in de nabijheid van een kwetsbaar object: direct risico voor een object
2. Windturbine in de nabijheid van een weg, spoorweg of vaarweg: direct risico voor passanten
3. Windturbine in de nabijheid van een risicobron (bijvoorbeeld opslag gevaarlijke stof): indirect risico voor een kwetsbaar object
4. Windturbine in de nabijheid van een weg, spoorweg, vaarweg of buisleiding: indirect risico voor een kwetsbaar object ten gevolge van een ongeluk met vervoer gevaarlijke stoffen

Ad 1.

Er bevinden zich geen woningen of andere kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten binnen de plaatsgebonden risicocontour (PR) 10^{-6} en dus ook niet binnen de kleinere risicocontour (PR) 10^{-5} voor beperkt kwetsbare objecten.

Ad 2.

Voor Rijkswegen zijn generieke afstanden berekend waarbuiten er geen ontoelaatbare risico's voor passanten plaatsvinden. Het document "Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in of over Rijkswaterstaatwerken" staan de minimale afstanden tot Rijkswegen gegeven:

"Langs rijkswegen wordt plaatsing van windturbines toegestaan bij een afstand van ten minste 30m uit de rand van de verharding of bij een rotordiameter groter dan 60m, ten minste de halve diameter".

Een beoordeling van Rijkswegen, spoorwegen of waterwegen is niet noodzakelijk omdat deze niet in de nabije omgeving van het windpark zijn gelegen.

Voor de overige openbare wegen bestaan geen genormeerde afstanden, waardoor kleinere afstanden mogelijk zijn. In de beleidsregel "Windturbines langs auto-, spoor-, en vaarwegen - Beoordeling van veiligheidsrisico's" staan de richtlijnen gegeven:

"Individuele passantenrisico (IPR) Voor het risico voor de passant is een risicomaat gekozen die aansluit bij de individuele beleving van de passant, namelijk de overlijdenskans per passant per jaar. Hierbij wordt de passant gevolgd gedurende zijn bezigheden in de nabijheid van het windturbinepark. De initiatiefnemer die een of meerdere windturbines wil plaatsen dient aan te tonen dat het maximale toelaatbare Individueel Passanten Risico IPR niet wordt overschreden op de infrastructuur in de nabijheid van de turbine. De grens is vastgesteld op honderdzig kilometer per uur. Een generiek IPR van 10^{-6} wordt aangehouden voor alle infrastructuur waarop de wettelijk toelaatbare snelheden de honderdzig kilometer per uur niet overschrijden, en een generiek IPR van 10^{-7} op infrastructuur waarop wettelijk toelaatbare snelheden boven de honderdzig kilometer per uur bestaan.

In dit geval is de meest nabijgelegen lokale weg de Burgemeester Willekenslaan. Het IPR bedraagt op deze weg $1,3 \times 10^{-8}$ wat ruim lager is dan de door Rijkswaterstaat gehanteerde generieke norm voor het IPR van 10^{-6} .

Maatschappelijk risico

Er zijn verschillende maten te kiezen voor het maatschappelijk risico. Rijkswaterstaat en ProRail hanteren het criterium dat er jaarlijks niet meer dan 2×10^{-3} passanten mogen overlijden. In het externe

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

veiligheidsbeleid voor stationaire installaties of vervoersactiviteiten wordt uitgegaan van groepsrisicocurven of FN-curven. Groepsrisicocurves hebben alleen betekenis voor 'kleine-kans-groot-gevolg'-ongevallen met slachtofferaantallen groter dan 10 per ongeval. Uit studies blijkt dat bij windturbineparken in de nabijheid van rijkswegen altijd ruimschoots aan de groepsrisiconorm wordt voldaan."

Ad 3

Risico's van een windturbine voor de omgeving bestaan uit 3 typen falen:

1. het afbreken van (een gedeelte van) een windturbineblad,
2. het omvallen van een windturbine door mastbreuk,
3. het naar beneden vallen van de gondel en/of rotor.

Het afbreken van een windturbineblad vormt een risico binnen de straal van de maximale werpafstand. Hierbij worden twee scenario's onderscheiden; werpafstand bij nominaal toerental en de werpafstand bij overtoeren. Het omvallen van een windturbine vormt een risico binnen een straal van de maximale valafstand van de windturbine (tiphoogte). Het naar beneden vallen van de gondel en/of rotor vormt een risico binnen een afstand van de wielkengte.

Indien de windturbines niet substantieel bijdragen aan een verhoging van de risico's van de inrichting zullen de voor de inrichting geldende risicoafstanden niet significant wijzigen. Dat betekent dat toetsing aan de afstanden tot (beperkt) kwetsbare objecten ook na plaatsing van de windturbines niet tot belemmeringen leidt. Om dit te toetsen kan in eerste instantie naar de toename van de catastrofale faalfrequentie van risicovolle installaties behorende tot de inrichting worden gekeken. Indien deze toename een bepaalde richtwaarde niet overschrijdt dan is plaatsing van de windturbine uit oogpunt van risicobeoordeling toegestaan. Als uitgangspunt voor deze richtwaarde wordt volgens het Handboek Risicozonering Windturbines (2014) 10% gehanteerd. Indien de toename deze richtwaarde overschrijdt, is plaatsing niet direct uitgesloten, maar wordt door een uitgebreidere analyse bepaald of er na plaatsing nog steeds voldaan wordt aan de normen uit het Bevi.

Op basis van de werpafstanden bij overtoeren is vastgesteld dat binnen deze afstanden de volgende risicobronnen zijn gelegen:

- Postelsedijk 15, agrarisch bedrijf met een propaantank met een inhoud van 9,1 m³;
- Postelsedijk 11, agrarisch bedrijf met een mestvergister met een inhoud van 1000 m³;
- Postelsedijk 11 (2), agrarisch bedrijf met een mestvergister met een inhoud van 1000 m³;

De verhoogde faalkans voor de risicobron 'propaantank' aan de Postelsedijk 15 ten gevolge van een wiekbreuk van een windmolen is veel lager dan de richtwaarde van 10% uit het Handboek Risicozonering Windturbines (2014). Het plaatsen van de windmolens is op basis van dit aspect toegestaan.

Voor de installaties van A. en F. Lavrijsen aan de Postelsedijk 11 geldt dat de installaties vallen onder het Activiteitenbesluit milieubeheer waarbij tussen een opslagtank voor vloeibaar biogas en buiten de inrichting gelegen beperkt kwetsbare of kwetsbare objecten een afstand van tenminste 50 meter moet worden aangehouden. Het RIVM adviseert ook veiligheidsafstanden voor opslag van biogas tot 4.000 kubieke meter waarbij in normale omstandigheden een veiligheidsafstand van 50 meter voldoende is, gerekend vanaf het midden van de biogasopslag. Binnen deze afstand mogen geen kwetsbare objecten in de zin van het Besluit externe veiligheid inrichtingen liggen.

Dit geldt echter voor situaties waarbij er geen additioneel risico op domino falen is afkomstig door het risico van windturbines. Om te beoordelen of er sprake kan zijn van een significant risico is het verstandiger om te kijken naar de maximale effectafstanden die kunnen optreden in het geval van schade van een mestvergister met een inhoud tot 1.000 m³. Uit het document “Effect- en risicoafstanden bij de opslag van biogas” van het RIVM uit 2008) blijkt een maximale effectafstand tot circa 90 meter bij een volume van 1.000 m³. Binnen een afstand van 90 meter vanaf de beide mestvergisters zijn geen objecten van derden gelegen (geen beperkt kwetsbare en geen kwetsbare objecten). Ongeacht de risicotoevoeging van de windturbines kan er daarmee geen sprake zijn van een risicovolle situatie als het gevolg van domino-effecten. De mestvergisters kunnen blijven voldoen aan de gestelde afstandseisen voor biovergisters en er ontstaat geen risicovolle situatie voor de omgeving als gevolg van de plaatsing van een windturbine.

Ad 4.

Voor het voorkeursalternatief (VKA) geldt dat er geen overdraai plaats vindt op een openbare weg. Hiermee wordt er voldaan aan de beleidsregel “Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in of over rijkswaterstaatwerken”.

Veiligheidssystemen en certificering windturbines

Ten behoeve van het voorkomen dan wel zoveel als mogelijk beperken van risico's voor de omgeving is in artikel 3.14, lid 5, van het Activiteitenbesluit bepaald dat windturbines moeten voldoen aan artikel 3.14, lid 1, van de Activiteitenregeling. In dit artikel is bepaald dat een windturbine aan de veiligheidseisen moet voldoen die zijn opgenomen in NEN-EN-IEC 61400-1, NEN-EN-IEC 61400-2 en NEN-EN-IEC 61400-3.

In artikel 3.14, lid 3, van de Activiteitenregeling is bepaald dat hier in ieder geval aan voldaan wordt indien de windturbines zijn gecertificeerd door een daarvoor geaccrediteerde instantie. Het certificaat van de op te richten windturbines zal uiterlijk drie maanden voor aanvang van de bouw aan het bevoegd gezag worden overlegd. Hiermee wordt bevestigd dat windturbines zijn ontworpen voor een levensduur van tenminste 20 jaar. De windturbines voldoen hiermee aan de eisen die worden gesteld aan de materialen om de levensduur te waarborgen.

De veiligheidssystemen zijn zodanig ontworpen dat windturbines in alle weersomstandigheden veilig functioneren. In geval van storing aan een windturbine zorgen veiligheidssystemen ervoor dat de windturbine stil wordt gezet.

De werking van de veiligheidssystemen wordt zowel autonoom door de windturbine (softwarematig) als door de periodieke inspectie- en onderhoudsbeurten gecontroleerd. De aansturing van de windturbine vindt automatisch plaats door computersturing. Het functioneren van de windturbine en de prestatie kan op afstand gevolgd worden en indien wenselijk bijgestuurd worden. Daarnaast kan de windturbine handmatig gestopt worden met de aanwezige start/stop-schakelaar en de diverse noodstop-schakelaars.

Ijsdetectie

Windturbines kunnen uitgerust worden met ijsdetectie. Wanneer ijsafzetting plaatsvindt stopt de windturbine en draait deze indien gewenst naar een vooraf ingestelde stand (bijv. parallel aan de weg zodat de afstand tot de weg zo groot mogelijk is). De windturbines worden vervolgens pas weer in bedrijf genomen wanneer visueel is vastgesteld dat er geen ijs meer op de bladen is.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Op basis van Handboek risicozonering Windturbines met betrekking tot ijsafworp kan worden opgemaakt dat, vanwege de afstand, ijsafworp niet relevant is zolang de windturbines worden voorzien van ijsdetectie die de windturbines stilzet bij ijsdetectie en wanneer de afstand tussen de stilstaande positie groter is dan de afstand dat ijs kan neerkomen.

De strook waarin ijs kan vallen is berekend op basis van een voorbeeld in het Handboek Risicozonering (2014) waarbij bij een masthoogte van 65 meter is waargenomen dat stukken ijs op 10–15 meter van het rotorvlak terecht kwamen. Dit extrapoleren naar een masthoogte 165 meter zou betekenen dat ijs kan vallen binnen een oppervlakte van circa 38 meter rondom de rotorbladen. Het gebied direct rondom de windturbines is echter niet vrij toegankelijk zodat de kans dat personen worden getroffen door ijs nihil is.

Advies Veiligheidsregio

De aanvraag hebben wij voor advies toegezonden aan de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost. Op 7 mei 2019, kenmerk P155106, hebben wij van hen een advies ontvangen.

Het advies van de VRBZO omvat het volgende:

Onderstaande adviespunten zijn opgesteld om schade als gevolg van brand te voorkomen of te beperken en de vluchtveiligheid van (onderhouds-) medewerkers te verbeteren:

- 1. Laat de ontwikkelaar brandpreventieve maatregelen nemen om schade aan de windturbine te voorkomen.*
- 2. Laat de ontwikkelaar brandpreventieve maatregelen nemen ten behoeven van het vluchten van (onderhouds-) medewerkers. Hierbij is de insteek de kans op de ontwikkeling van een brand en het aanwezig zijn van rook in het vluchttraject zo laag mogelijk te houden.*
- 3. Biedt (onderhouds-) medewerkers een alternatief vluchttraject aan de buitenzijde van de windturbine.*

Onze reactie

De voornoemde punten zijn vooral arbo-gerelateerd. Een aanvraag omgevingsvergunning voor de activiteit milieu moet worden getoetst aan de aspecten zoals deze zijn genoemd in artikel 2.14, lid 1 van de Wabo en kan op grond van artikel 2.14, lid 3 van de Wabo de omgevingsvergunning slechts worden geweigerd in het belang van de bescherming van het milieu.

De inhoud van het advies van de VRBZO valt niet binnen de genoemde criteria en kan dan ook niet in de omgevingsvergunning voor de activiteit milieu worden geregeld.

Omdat op de inrichting tevens het Activiteitenbesluit van toepassing is kunnen op grond van het zorgplichtartikel 2.1 van het Activiteitenbesluit maatwerkvoorschriften worden gesteld ten aanzien van de aspecten die worden genoemd in lid 2 van het voornoemde artikel. De inhoud van het advies van de VRBZO valt niet binnen de genoemde criteria en er kunnen, juridisch gezien, dan ook geen maatwerkvoorschriften worden gesteld.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Registratiebesluit/Regeling provinciale risicokaart

Op 30 maart 2007 is het Registratiebesluit externe veiligheid in werking getreden. Dit besluit geeft aan welke inrichtingen en welke informatie opgenomen moet worden in het Risicoregister. Daarnaast moeten ook inrichtingen die vallen onder de reikwijdte van de Regeling provinciale risicokaart worden opgenomen in het register. De criteria van het besluit en de regeling zijn samengevoegd in de drempelwaardentabel die is opgenomen in de Leidraad Risico Inventarisatie.

De categorie windmolens wordt in het Registratiebesluit niet genoemd als een categorie inrichtingen die in het Risicoregister moet worden opgenomen.

Conclusie

De plaatsing van 11 windturbines in Windpark Agro-Wind Reusel leidt niet tot knelpunten voor externe veiligheid. Op basis van bovenstaande informatie vormt de realisatie en werking van Windpark Agro-Wind Reusel geen belemmering voor externe veiligheid.

GELUID

Toetsingskader

In artikel 1.11, lid 3, onder a, van het Activiteitenbesluit staat aangegeven dat bij het melden van één of meer windturbines een akoestisch onderzoeksrapport moet worden ingediend. Het akoestisch onderzoek moet voldoen aan het bepaalde in de artikelen 3.14a t/m 3.14e van de Activiteitenregeling. Het beschermingsniveau tegen geluidhinder van windturbines is geregeld in paragraaf 3.2.3 van het Activiteitenbesluit "in werking hebben van een windturbine".

Toetsing

Voor de toetsing is gebruik gemaakt van de volgende aangeleverde stukken, documenten, wettelijk kader, beleid en richtlijnen:

- Activiteitenbesluit en Activiteitenregeling.
- Reken- en meetvoorschrift Windturbines (Bijlage 4 Activiteitenregeling).
- Akoestisch onderzoek: rapport (Pondera Consult, 717045, d.d. 5 maart 2019)
- Reactie advies op vergunningaanvraag windpark Agro Wind, 11 juli 2019, projectnummer 717045 door Pondera Consult.

Het geluid van windturbines is volledig geregeld met de voorschriften uit het Activiteitenbesluit. Wel kan indien hiertoe aanleiding bestaat middels maatwerkvoorschriften afgeweken worden van de in 3.14a lid 1 Activiteitenbesluit opgenomen geluidnormen.

De gemeente heeft gemeentelijk beleid (nota industrielawaai) opgesteld ten aanzien van de beoordeling van de geluidbelasting als gevolg van bedrijven. Hoofdstuk 2 van de "Handreiking Industrielawaai en vergunningverlening" d.d. 21 oktober 1998 biedt hiertoe mogelijkheden. Het beleid van de gemeente is in 2007 vastgesteld door de gemeenteraad van Reusel-De Mierden en op 9 februari 2008 in werking getreden. In deze nota wordt echter geen rekening gehouden met geluidhinder, veroorzaakt door windturbines. Er worden hiervoor geen bijzondere eisen of regels gesteld. Uit het Activiteitenbesluit milieubeheer volgt dat de beoordeling van de geluidsbelasting van windturbines en de bijbehorende normstelling afwijkt ten opzichte van de beoordeling en normstelling bij "standaard" industrielawaai. De richtwaarden uit de nota industrielawaai zijn daardoor niet toepasbaar op het geluid ten gevolge van de windturbines.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Bij windturbines wordt, conform het Activiteitenbesluit milieubeheer, uitgegaan van een jaargemiddelde geluidsnorm over de gehele dag (47 dB Lden) en aanvullend een jaargemiddelde geluidsnorm over de nachtperiode (41 dB Lnight). Deze standaardnorm van het Activiteitenbesluit kan toegepast worden in alle gebiedstyperingen. Er wordt daarom om met betrekking tot het toetsingskader aan te sluiten bij de geluidsvoorschriften van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

De regels voor geluid met betrekking tot windturbines staan beschreven in paragraaf 3.2.3 van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Bij de aanvraag is een rapport (Pondera Consult, 717045, d.d. 5 maart 2019 en een aanvulling/toelichting op 11 juli 2019) gevoegd waarin de geluidbelasting in de omgeving als gevolg van de aangevraagde activiteiten inzichtelijk is gemaakt. Er wordt hierbij uitgegaan van een worstcase-situatie van 11 windturbines met een maximale ashoogte van 166 meter, een maximale rotordiameter van 160 meter en een turbine-type Vestas V150-4.2 MW. Dit type heeft ten opzichte van andere types turbines een luide geluidsuitstraling.

Het windpark wordt gerealiseerd door de bewoners van een aantal nabijgelegen woningen. De volgende woningen worden daarom als bedrijfswoning beschouwd:

- Postelsedijk 10 Reusel;
- Postelsedijk 11 Reusel;
- Postelsedijk 11a Reusel;
- Postelsedijk 11b Reusel;
- Postelsedijk 13 Reusel;
- Postelsedijk 13a Reusel;
- Postelsedijk 15 Reusel;
- Postelsedijk 17 Reusel.

Voor bovengenoemde woningen is aangetoond dat deze een functionele binding hebben met het windpark. Deze binding is ook vastgelegd, zodat bij overdracht van een woning, deze woning nog steeds als bedrijfswoning kan worden beschouwd. Bovengenoemde bedrijfswoningen worden niet getoetst in het kader van geluidhinder ten gevolge van het windturbinepark.

Gemiddeld geluidsniveau

Uit het akoestische rapport van 5 maart 2019 en de aanvulling/toelichting van 11 juli 2019 volgt dat ter plaatse van woningen van derden in de worstcase-situatie voldaan kan worden aan de geluidsnormen, zijnde Lden = 47 dB en Lnight = 41 dB. In deze worst-case-situatie moeten wel maatregelen getroffen worden om te voldoen aan de geluidsnormen. Hierbij moeten de rotorbladen voorzien worden van serrated edges en moeten enkele turbines in de avond- en/of nachtperiode in een geluidgereduceerde modus draaien. Deze laatste maatregel is noodzakelijk om in deze situatie ook te voldoen ter plaatse van woningen van derden op Belgisch grondgebied.

Mogelijk wordt bij de uiteindelijke realisatie van het windturbinepark uitgegaan van een andere ashoogte, rotordiameter of turbine-type. In de voorschriften wordt vastgelegd dat de ashoogte ten hoogste 166 meter mag bedragen, de rotordiameter ten hoogste 160 meter en dat een gewijzigde turbine-type in ieder geval niet meer geluid mag veroorzaken dan de Vestas V150-4.2 MW.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Tevens wordt in de voorschriften opgenomen dat er, zodra het definitief duidelijk is hoe de windturbines worden gerealiseerd, vooraf een akoestisch rapport moet worden ingediend waaruit volgt welke maatregelen daadwerkelijk getroffen moeten worden om te voldoen aan de geluidsnormen ter plaatse van woningen van derden.

Maximale geluidniveaus

Er is in de representatieve bedrijfssituatie geen sprake van relevante piekgeluiden binnen de inrichting. Er worden hier, conform de regels in het Activiteitenbesluit, geen aanvullende normen voor opgenomen.

Indirecte hinder

Er is in de representatieve bedrijfssituatie geen of nauwelijks sprake van voertuigbewegingen van en naar de inrichting. Er is daarom geen sprake van relevante indirecte hinder.

Cumulatie geluid

Het cumulatieve effect is beoordeeld door voor relevante woningen de toename van het totale geluidsniveau door de komst van de windturbines te bepalen, en een kwalitatieve beschrijving te geven van de akoestische kwaliteit met en zonder windturbines.

De voornaamste geluidsdruk in de omgeving komt van wegverkeerlawaaï (Rijksweg A67), de (agrarische) inrichtingen in het plangebied, het motorcrossterrein en de bestaande en geplande windturbineparken Reusel-De Mierden en de Pals.

Een en ander is bepaald volgens de rekenregels voor cumulatie van verschillende bronnen, zoals onder andere uiteengezet in hoofdstuk 4 van bijlage 4 bij de Activiteitenregeling milieubeheer. De verschillende geluidsbronnen worden daarbij omgerekend naar een 'hinderequivalent geluidsniveau' alvorens te worden opgeteld.

De bestaande situatie is vergeleken met de situatie inclusief autonome ontwikkelingen én beoogd windpark Agro-Wind Reusel. Aan de hand van de 'methode Miedema' is inzicht gegeven in de verwachte veranderingen van de kwaliteit van de akoestische omgeving.

Het geluidsniveau ter plaatse van omliggende woningen op meer dan 900 meter afstand wordt door de windturbines slechts in beperkte mate beïnvloed: de kwaliteit van de akoestische omgeving, weergegeven volgens de 'methode Miedema' neemt af bij 5 woningen maar kan voor de betreffende woningen nog steeds als redelijk tot matig worden beschouwd. Voor de overige woningen geldt dat het huidige geluidsniveau dusdanig is dat de windturbines niet voor een significante verslechtering zorgen.

Op een afstand van minder dan 900 meter verslechtert de akoestische kwaliteit op alle punten van redelijk (≤ 55 dB) naar redelijk (≤ 55 dB) tot slecht (≤ 70 dB). Deze cumulatieve verslechtering is inherent aan realisering van een windpark op korte afstand tot woningen. Voor veel woningen geldt echter dat de geluidsbelasting met name wordt bepaald door verkeersgeluid en afkomstig van de eigen inrichting.

De akoestische verslechtering is acceptabel omdat alle bewoners binnen een afstand van 900 meter van het windpark eigenaar (bedrijfswoning) zijn of lid zijn van de vereniging en dus ook een directe betrokkenheid hebben bij het initiatief. Daarnaast hebben ook alle omwonenden binnen 900 meter van het windpark (economisch) profijt van het windpark.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Invulling van het plangebied met windturbines resulteert tot een verslechtering van de akoestische kwaliteit. Gezien het belang van het realiseren van het windpark als bijdrage aan de gemeentelijke, provinciale en landelijke duurzame energiedoelstelling wordt de toekomstige cumulatieve akoestische situatie acceptabel geacht

BBT (Beste Beschikbare Technieken)

De windturbines worden voorzien van maatregelen om te voldoen aan de geluidsnormen. Aangezien sprake is van een vergunbare situatie, kan worden gesteld dat BBT in voldoende mate is toegepast.

Conclusie

Wij hebben het rapport beoordeeld. Wij kunnen instemmen met de uitgangspunten van het rapport en de wijze waarop de geluidbelasting als gevolg van de aangevraagde activiteiten is berekend. Op basis van de rekenresultaten concluderen wij dat aan de geldende wet- en regelgeving wordt voldaan. De geluidbelasting als gevolg van de aangevraagde activiteiten staat vergunningverlening nietin de weg.

Laagfrequent geluid

In het Activiteitenbesluit zijn de normen voor geluid opgenomen. Uit onderzoeken en studies blijkt dat laagfrequent geluid bij windturbines uitsluitend in samenhang met hoogfrequent geluid wordt gehoord en niet afzonderlijk daarvan. Voor wat de beoordeling van laagfrequent geluid verwijzen wij verder naar de brief van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu (31 maart 2014, kenmerk IENM/BSK-2014/44564). De strekking van deze brief is dat voor windturbines gangbare geluidnormen voldoende bescherming bieden, ook voor laagfrequent geluid.

SLAGSCHADUW

Wanneer een object in de baan tussen de zon en het raam van een woning of een ander gevoelig object in staat kan er een schim of schaduw van dat voorwerp door dat raam in de woning vallen. Dit noemt men de (slag)schaduw. Bij een laagstaande zon ('s morgens of aan het einde van de dag) zijn deze schaduwen langer dan bij een hoogstaande zon (bijvoorbeeld rond de middag in de zomer). Wanneer het object een windturbine betreft kan door het draaien van de wieken een afwisseling van direct zonlicht onderbroken door korte donkerder momenten (schaduw) ontstaan. Deze afwisseling of flikkering wordt de "slagschaduw van de windturbine" genoemd.

Het afwisselen van licht en donker wordt in het algemeen als hinderlijker ervaren. Het kan in extreme gevallen zelfs schadelijke effecten teweegbrengen zoals epilepsie bij licht van een stroboscoop. Het gaat daarbij om een flikkerfrequentie die hoger is dan 2,5 Hz. Hertz (Hz) = het x herhalende verschijnsel per seconde (i.c. licht flikkering door de schaduw van een turbinewiek voor de zon langs).

De flikkerbeleving van grote windturbines zal niet direct tot gezondheidsklachten leiden omdat de flikkerfrequentie laag is.

Toetsingskader

Door het stellen van randvoorwaarden in milieuregelgeving worden omwonenden beschermd tegen overmatige hinder als gevolg van slagschaduw. Voor windturbines is dit geregeld in artikel 3.14, vierde lid van het Activiteitenbesluit. Daarin wordt voor wat betreft het voorkomen of beperken van slagschaduw aangegeven dat de voorgeschreven maatregelen in de Activiteitenregeling moeten worden toegepast.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

In artikel 3.12 van de Activiteitenregeling is aangegeven dat een windturbine moet zijn voorzien van een stilstandsvoorziening wanneer de afstand tussen de windturbine en het gevoelige object minder is dan twaalf (12) maal de rotordiameter en er gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten slagschaduw kan optreden.

Beoordeling

In het rapport van Pondera Consult, 717045, d.d. 5 maart 2019, is naast een akoestische berekening ook een berekening opgenomen met betrekking tot slagschaduw. Deze berekening is uitgevoerd conform het Activiteitenbesluit en de bijbehorende ministeriële regeling. Woningen van derden, die zijn gesitueerd op een afstand groter dan 12 keer de rotordiameter, tot de windturbines, hoeven niet beschouwd te worden.

Uit de berekening volgt dat de windturbines voorzien moeten worden van een stilstandsvoorziening, om te voldoen aan de regels uit het Activiteitenbesluit en bijbehorende ministeriële regeling. Omdat het aanwezig zijn van een stilstandsvoorziening direct voortvloeit uit artikel 3.12 van de Activiteitenregeling is het niet nodig om hiervoor een maatwerkvoorschrift aan de vergunning te verbinden.

Er worden blokken van dagen en tijden geprogrammeerd, waarop de rotor wordt gestopt, indien de zon schijnt. Hierbij wordt uitgegaan van een meerjarenavoorspelling voor zonneshijn en windrichting van nabijgelegen meteostations. Mogelijk wordt er gebruik gemaakt van zonneshijnsensoren, die meten of de zon wel of niet schijnt. Indien de zon niet schijnt, bijvoorbeeld vanwege bewolking, op momenten dat er stilstand is gepland, kan de turbine toch draaien, omdat er dan geen sprake zal zijn van slagschaduw.

In de voorschriften wordt opgenomen dat er jaarlijks een rapport moet worden ingediend bij het bevoegde gezag, inclusief een stilstandskalender, waaruit volgt dat bij de relevante woningen van derden voldaan wordt aan de eisen met betrekking tot slagschaduw, conform het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Conclusie

Gebleden is dat bij de beoordelingspunten niet zondermeer voldaan wordt aan de grenswaarde zoals opgenomen in artikel 3.12 van de Activiteitenregeling. Echter de hinderduur van de maatgevende turbine(s) kan worden gereduceerd tot binnen de normstelling door een (automatische) stilstandsvoorziening toe te passen die wanneer de 20 minuten grens per dag dan wel het cumulatieve aantal slagschaduw uren zal worden overschreden de windturbine(s) in stilstand positie zal zetten gedurende de tijd dat de overschrijding zou kunnen ontstaan ter plaatse van gevoelige objecten. Omdat het aanwezig zijn van een stilstandsvoorziening direct voortvloeit uit artikel 3.12 van de Activiteitenregeling is het niet nodig om hiervoor een maatwerkvoorschrift aan de vergunning te verbinden.

Bodembescherming

Het preventieve bodembeschermingsbeleid is vastgelegd in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten 2012 (NRB). De aanvraag is getoetst aan de uitgangspunten van de NRB.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

De windturbine is een activiteit in hoofdstuk 3 waarop ook afdeling 2.4 (Bodem) van het Activiteitenbesluit van toepassing is. In artikel 2.11 van afdeling 2.4 staat zowel een nulonderzoek als eindonderzoek voorgeschreven. Omdat er bodembeschermende voorzieningen worden toegepast is er sprake van een verwaarloosbaar risico voor bodemverontreiniging als bedoeld in de Nederlandse richtlijn bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (NRB). Binnen de inrichting worden geen gevaarlijke (vloeistof)stoffen opgeslagen.

In de hydraulische installaties van de windturbine zitten wel bodembedreigende vloeistoffen zoals smeeroliën, vetten ed. Deze vloeistoffen zitten in de gondel c.q. windturbine en worden bij lekkage of als ze vrijkomen bij jaarlijkse onderhoudswerkzaamheden opgevangen door het omhulsel (gondel). Volgens de NRB is hier sprake van een 'gesloten proces of bewerking'. Uitgangspunt bij een gesloten proces of bewerking is dat tijdens de gangbare bedrijfsvoering de stoffen niet buiten de procesomhulling treedt.

Deze gondel heeft voldoende capaciteit om de totale hoeveelheid vloeistoffen op te vangen. In geval er lekkage optreedt zal dit onmiddellijk worden gesignaleerd omdat er dan storingen optreden.

In de aanvraag is aangegeven dat voorafgaand aan de bouw een bodemonderzoek wordt uitgevoerd naar de nulsituatie. De resultaten van dit onderzoek worden uiterlijk drie weken voor de start van de bouw aan het bevoegd gezag verstrekt. Dit is niet opgenomen als voorschrift omdat het Activiteitenbesluit hier rechtstreeks op van toepassing is.

LUCHT

Binnen het windpark vinden geen activiteiten en processen, met mogelijk relevante emissies naar de lucht, plaats.

Wet luchtkwaliteit

Conform de wet dienen bestuursorganen onder meer bij het verlenen van een omgevingsvergunning de grenswaarden voor zwaveloxide, stikstofdioxide, stikstofoxiden, fijn stof (PM₁₀), lood, koolmonoxide en benzeen in acht te nemen zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer.

Luchtkwaliteitseisen vormen geen belemmering voor vergunningverlening als:

- er geen sprake is van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- vergunningverlening per saldo niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit leidt;
- aannemelijk kan worden gemaakt dat vergunningverlening 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging;
- een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het NSL, dat op 1 augustus 2009 in werking is getreden.

Ontwikkelingen, projecten en activiteiten die 'niet in betekenende mate' bijdragen aan een verslechtering van de luchtkwaliteit hoeven door het bevoegd gezag niet meer afzonderlijk te worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. Het begrip 'niet in betekenende mate' (NIBM) bijdragen is verder uitgewerkt in het 'Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' en de 'Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)'.

Een project draagt in niet betekenende mate bij aan de luchtkwaliteit indien de concentratie aan NO_x en PM₁₀ lager is dan 1,2 µg/m³.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Ontwikkelingen, projecten en activiteiten die 'niet in betekenende mate' bijdragen aan een verslechtering van de luchtkwaliteit hoeven door het bevoegd gezag niet meer afzonderlijk te worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. Het begrip 'niet in betekenende mate' (NIBM) bijdragen is verder uitgewerkt in het 'Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' en de 'Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)'.

Voor bedrijfsmatige activiteiten zijn, met uitzondering van o.a. tuinbouwbedrijven, (nog) geen grenzen aangegeven. Aangezien de invloed van naam bedrijf op de luchtkwaliteit wordt bepaald door de verkeersaantrekkende werking wordt aangesloten bij de grenzen die gesteld worden voor woningbouwlocaties, waarbij ook de verkeersaantrekkende werking maatgevend is.

Conform voorschrift 3A.2 van bijlage 3A van de 'Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' draagt een bouwplan niet in betekenende mate bij aan de luchtkwaliteit wanneer het plan voorziet in de bouw van niet meer dan 1.500 woningen. Uitgaande van een kengetal van 6 verkeersbewegingen per woning, zijn derhalve 9000 personenwagenbewegingen toelaatbaar. Een gemiddelde vrachtwagen stoot evenveel NO₂ en PM₁₀ (fijn stof) uit als ca. 25 personenauto's. Op grond hiervan zijn ca. 360 vrachtwagenbewegingen per etmaal als NIBM te beschouwen.

Uit de aanvraag blijkt dat er in de reguliere bedrijfssituatie uitsluitend verkeersbewegingen plaatsvinden van monteurs die ter plaatse moeten zijn voor regulier onderhoud en incidentele reparaties. Er mag van worden uitgegaan dat deze beperkte activiteiten niet leiden tot een overschrijding van het aantal verkeersbewegingen wat als NIBM is te beschouwen. Gelet op het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat het bedrijf 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging. De gevraagde vergunning kan op grond van de Wet luchtkwaliteit zonder nader onderzoek worden verleend.

Conclusie

Samenvattend kan worden gesteld dat het verlenen van onderhavige milieuvergunning niet tot een verslechtering leidt van de concentratie in de buitenlucht van de in de Wet luchtkwaliteit genoemde stoffen (voor zover deze voor onderhavige inrichting relevant zijn). De Wet luchtkwaliteit staat vergunningverlening niet in de weg.

BEDRIJFSAFVALWATER

Op 22 december 2009 is de Waterwet in werking getreden. De Waterwet is van toepassing op lozingen die direct in het oppervlaktewater of de bodem plaatsvinden en lozingen direct op een rioolwaterzuiveringsinrichting (RWZI).

In het Activiteitenbesluit is voor een aantal directe lozingen op oppervlaktewater of op een RWZI vrijstelling verleend van het lozingsverbod in de Waterwet. Voor vergunningsplichtige inrichtingen gaat het onder meer om het lozen van hemelwater, huishoudelijk afvalwater en koelwater.

Met het in werking treden van de Waterwet is tevens de Wet verontreiniging oppervlaktewateren ingetrokken. Alle indirecte lozingen (lozingen op rioolstelsels, vuilwaterriolen, hemelwaterriolen en ontwateringstelsels) vallen nu onder de Wet milieubeheer, en in sommige gevallen nog onder de Wet Bodembescherming, via het Lozingenbesluit bodembescherming.

Voor indirecte lozingen waarvoor vóór het in werking treden van de Waterwet een vergunning in het kader van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren was verleend, worden de bijbehorende voorschriften van rechtswege onderdeel van de omgevingsvergunning.

Indirecte lozingen

Bij Windpark de Pals is geen sprake van het lozen van afvalwater. Hoogstens is er sprake van hemelwater wat terecht komt op de windturbine en vervolgens in de bodem infiltreert.

Op het lozen van hemelwater, dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening, is paragraaf 3.1.3 van het Activiteitenbesluit en paragraaf 3.3.1 van de Activiteitenregeling van toepassing. Deze paragrafen hebben een rechtstreekse werking. Het verbinden van voorschriften aan deze vergunning is derhalve niet noodzakelijk.

DUURZAAMHEID

De aspecten energie, water, afval en vervoer zijn belangrijke items binnen de milieuregelgeving. Deze aspecten worden eveneens in de omgevingsvergunning opgenomen.

Energiebesparing

In een inrichting met een jaarlijks energieverbruik van 50.000 kWh of meer aan elektriciteit, of een verbruik aan aardgas(equivalenten) van 25.000 m³ of meer dienen alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van ten hoogste vijf jaar te worden genomen. Bij een jaarlijks energieverbruik van 200.000 kWh of meer aan elektriciteit, of een verbruik aan aardgas(equivalenten) van 75.000 m³ of meer kan een energiebesparingsonderzoek worden geëist. Het doel hiervan is energiebesparing, wat bijdraagt aan het verminderen van broeikasgasemissies en luchtverontreiniging.

Het energieverbruik van de onderdelen van de installatie, zoals pompen, besturingssystemen, schakelapparatuur en dergelijke bedraagt een fractie van de energie die wordt geproduceerd door de windturbines. Netto vindt geen gebruik van energie plaats binnen de inrichting. Het in de vergunning voorschrijven van een energiebesparingsonderzoek is daarom niet noodzakelijk.

Waterbesparing (leiding- en grondwater)

Bij de beoordeling van de vergunningaanvraag is rekening gehouden met het aspect zuinig omgaan met water. De relevantie van waterbesparing is sterk afhankelijk is van de lokale situatie. Waterbesparing wordt in belangrijke mate gerealiseerd door toepassing van de stand der techniek. Waterbesparende voorzieningen zijn in ruime mate beschikbaar en nauwelijks duurder dan de klassieke niet-waterbesparende alternatieven.

De aangevraagde activiteiten betreffen geen activiteiten waar water wordt gebruikt. Een verdere toetsing is dan ook niet aan de orde.

Afvalpreventie

De afvalstoffen die binnen de inrichting worden geproduceerd zijn zeer gering. Enkel het restafval dat ten tijde van onderhoud en reparatie kan ontstaan zal worden afgevoerd door de dienstdoende monteur. Er is derhalve geen sprake van afvalstoffen voor deze inrichting. Met betrekking tot de afvoer van afvalstoffen is een voorschrift aan de vergunning verbonden.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Verkeer en vervoer

Bij de beoordeling van de vergunningaanvraag is rekening gehouden met het aspect verkeer en vervoer. Bij meer dan 100 werknemers of meer dan 500 bezoekers per dag of meer dan 2 miljoen transportkilometers per jaar voor verladers en uitbesteed vervoer of meer dan 1 miljoen transportkilometers per jaar voor eigen vervoerders worden voorschriften ten aanzien van verkeer en vervoer relevant geacht.

In de onderhavige situatie worden deze grenzen niet overschreden. Een verdere toetsing op dit onderdeel is niet nodig.